

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. II. ~ Broj 48.

Ljubljana,
26. novembra
1931.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2312, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 — Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Na slet u Prag !

Ceškoslovačko Sokolstvo prireduje iduće godine svoj IX. svesokolski slet. Na ovome sletu učestvuje cela naša velika sokolska porodica ujednjena u Savezu Slovenskog Sokolstva.

Slovensko Sokolstvo, sakupljeno na ovome sletu u zlatnom Pragu, pokloniče se sa puno zahvalnosti uspomeni stogodišnjice dana rođenja osnivača Sokolstva — dr. Miroslava Tyrša.

Braćo i sestre!

Od I. svesokolskog sleta održanog u Pragu 1882. godine, pa kroz sve docnije sletove, na sokolskome sletištu zlatnoga Praga izlagane su — kao na kakav oltar — fizičke i moralne vrednosti Sokolstva kao i nacionalne težnje slovenskih naroda. Na tim sletovima iznose su do svetskoga rata i sve sokolske i nacionalne težnje raskomadanog Slovenskog Juga.

Sokolstvo kraljevine Jugoslavije odlučno je da aktivno učestvuje na IX. svesokolskom sletu u Pragu. Na svetu zemljište sokolskih sletova istaćemo ponovo kao što smo to i ranije činili. Ovoga puta istupaćemo prvi put kao članovi Sokolstva kraljevine Jugoslavije.

Zadojeni ljubavlju prema bratskom narodu odlazimo u Prag da počačemo, da Sokolstvo kraljevine Jugoslavije gaji uvek iskrenu i duboku

Zdravo!

Beograd, 20. novembra 1931.

SAVEZ SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Odbor za IX. svesokolski slet u Pragu 1932.

Ante Brozović,
tajnik.

Dura Paunković,
pretdstnik.

Članovi: Branko Živković, Vojislav Todorović, Dr. Milorad Dragić,
Miroslav Vojinović, Fran Gregorić.

DIMITRIJE I. MOMČILOVIĆ (Daruv. Brestovac):

Sokolstvo i jugoslovenska nacija

Nijedan narod na svetu nema tako snažne i moćne organizacije, koja ima cilj i zadatok podizanje i čuvanje narodnog zdravlja, kao što je Sokolstvo medu Slovenima. Sokolstvo je danas socijalni pokret, kojim Slovensko korača napred k ostvarenju najvišeg ideača uzgoju čoveka.

Sokolska ideja, kojoj je otac nemrli dr. M. Tyrš, podiže Slovensko na kult Mesije u čovečanstvu. Sokolstvo shvaćeno u pravom smislu, nije mogao dati čovečanstvu niko već Slovensi, jer je to specifična pojавa slovenske duše. Sokolska ideja pravilno shvaćena i tumačena doneće Slovensku i čovečanstvu velike koristi. Kroz sokolski uzgoj stvorice se generacije, koje će biti sposobne da se grupišu za ostvarenje slovenske zajednice. U Sokolstvu utapaju se svi plemenski, nacionalni i socijalni interesi. Vrši se opšta niveličacija i afirmacija slovenske duše. Naše jugoslovensko Sokolstvo nije na onoj visini svoje organizacije kao češko Sokolstvo. Česima je uspeo Sokolstvo bolje organizovati, jer su kulturno jači, a politički i nacionalno trezveniji. Naše istorijske i političke prilike krive su mnogo, da su Česi u Sokolstvu pred nama. No mi se danas sokolski razvijamo i jačamo, te možemo reći da se s njima, tehnički i idejno, takmičimo. Treba da radimo, jer se radom dolazi do cilja i uspeha. Sokolstvo se smatra kolektivnom društvenom organizacijom najširih razmera. Njen vaspitni sistem i rad obuhvata oba spola, decu, omladinu, zrelog čoveka, sve društvene slojeve, jednom rečju ceo narod, a preko naroda sve Slovensko. Putevi po kojima korača današnje Sokolstvo daleki su i vrletni. Treba mnogo uložiti truda i energije u radu, koji nam današnji život nameće. Svaka nacija u istoriji svoga opstanka dala je čovečanstvu nešto, što je ističe nad ostalim. Mi Slovensi bili smo kroz istoriju potlačeni i služili smo drugima, a nikada potpuno sebi.

Nama se nije do sada pružila prilika da izrazimo kvalitete srca i duše. Došlo je doba, da smo ropske lance prelomili i na naše obzorje sinulo je sunce slobode. Nema ni dva decenija kako smo mi Jugosloveni služili Evropi kao obrambeni zid pred navalom Turaka. Naša zemlja bila je kroz istoriju stalno poprište ratova i zemlja, na koju su germaniske i romanske sile stalno kidisale. Svega je danas nestalo. Mi smo slobodni. Političku i nacionalnu slobodu izvojevali smo pod cenu velikog broja ljudskih žrtava. Silne generacije očekujućih današnju slobodu platile su krvlju svojih najboljih otaca i sinova. Kule kostiju, reke krvi jaki i živi su argumenti našoj mladoj generaciji, a Evropi živi primer herojstva. Misija našega naroda prema sebi i čovečanstvu nije dovršena. Mi smo ipak ostala zdrava nacija kroz te silne borbe i peripetije. Ona je puna poleta, željna rada i napretka. Nama treba mira, smislenog i konstruktivnog rada, treba dobre i poštene inteligencije, treba škole i prosvete jer samo tako ispunimo zadaču, koja nam se životom i ulogom u čovečanstvu nameće.

Nema čovečanstva bez Slovena, a ni Slovena bez Sokola. Čovečanstvo je Slovensko duhovina, moralna i telesna renesansa. Čovečanstvo se ne postiže tehnikom, već etikom i moralom. Moral je temeljna pokretna sila koja počreće narode na velika dela. Jedan narod neće spasiti visinu u stratosferi, koju pojedinci postižu, već narod spašava vera i ljubav za dobrota, pravednost i poštjenje. Naša jugoslovenska nacija odlikuje se lepotom duše i tela. Podimo dlijem naše omladine i započićemo rasne odlike koje daju garancije, da se ovaj narod moralno, telesno i duševno ne degeneriše. Zar to nisu pojave koje iskrešnoga patriotu i nacionalnog radenika ne postiže na radu i energije u radu, koji nam današnji život nameće. Svaka nacija u istoriji svoga opstanka dala je čovečanstvu nešto, što je ističe nad ostalim. Mi Slovensi bili smo kroz istoriju potlačeni i služili smo drugima, a nikada potpuno sebi.

U Sokolstvu nastupila je nova era rada. Svi mi bez razlike vere i plemenskih osećaja i staleža dužni smo sokolski raditi i delovati. Sokolstvo je kruh i lek narodni. Sva zla, koja se nalaze u našem narodnom organizmu, može jedino Sokolstvo da izleći. Ono prima u svoje redove siromaha, bogatšta, radnika, seljaka, intelektualca i obrtnika. Dakle, svi Sokoli na okup! Ali ne lažni Sokoli, koji Sokolstvom misle da trguju, jer je Sokolstvo uživšena ideja, a ne trgovacki artikl.

primera, gde se jugoslovenska nacija izrazila kao viteška i herojska, a naši pojedinci u stvaranju dela na polju nauke i umetnosti dosegli najveće do mete ljudskog duha i talenta. Našu omladinu imademo s čim oduševiti i vaspitati. Bogatstvo nacionalne istorije, lepotu omladine, proizvodi duše sve su to vaspitni elementi za mladu generaciju. Naš narod stvorio je remek dela o kojima pišu svetski istoričari i socijologzi, diveći se snazi i svesti s kojom naš narod raspolaže. Sve su to nepresušni izvori, koji današnju omladinu i buduće generacije napačaju.

Našu jugoslovensku naciju čine tri plemena, koja su bila kroz istoriju razdvojena. Ali ta plemena imala su od davnine u svom političkom i kulturnom životu živih pokreta, koji su težili za potpunom slobodom i jedinstvom celokupnog našeg naroda. Duh ovih pokreta očičavao je prirođeno jedinstvo našega naroda — naroda jedne krv i jednog jezika. Naš narod u vremenu ropsstva duševno je životario, ali ipak je ostao konsekventan ideji, da smo mi jedno i da trebamo jednu državu, koja nam po pravu i pripada. Narod se u borbi sa tudincem prekalio i osnažio za daljnju borbu i opstanak. Uvek se našlo ljudi nacionalno svesnih, koji su se pobrinuli za sudbinu svog naroda. Stvarani su pokreti i organizacije, koje su u svoj program unele osposobiti naciju za slobodu i ujedinjenje. U doba, kada je val francuske revolucije stigao u ostale delove Evrope, i kada su ideje jednakosti, bratstva i slobode u Evropi triumfovale, tada se Slovenstvu javio pokret i to najpre kod severnih Slovena — Sokolstvo. Sokolstvo je u Češkoj imalo zadaju telesno, moralno i kulturno ojačati naciju, osposobiti je da se odupre valu germanizacije, a što više, zbaciti jaram tudinštine. Na barjaku sokolskim ispisane su bile reči: »U misli omladine, u srcu odvažnost, u desnicu snaga! Težak je bio rad prvih predstavnika sokolskih u atmosferi gde je duh narodni već klonuo, a tudinac se dobro organizovao. Zasluga je velika prvih pionira Sokolstva za oslobođenje i ujedinjenje, te stvaranje češkoslovenske i jugoslovenske države. Dok je god slovenskog imena, neće se Miroslav Tyrš, kao i ostali slovenski preporoditelji zaboraviti. Sokolstvo ne ostaje samo u Češkoj, ono se pojavljuje među južnim Slovenima sa istim ciljem i zadatkom. Prilike su kod nas bile teže za razvitak Sokolstva, ali zahvaljujući borbenosti i požrtvovnosti naših prvih sokolskih veterana, Sokolstvo hvata korenja najpre po gradovima, a zatim po selima. Od embrija sokolskog kroz nekoliko decenija razvija se Sokolstvo do jednog snažnog pokreta u svim slovenskim narodima i do organizacije, koja danas zauzimle jedno od najdoljnjih mesta u međunarodnom kulturno-vaspitnom delovanju. Sokolstvo preuzima ulogu budeća nacionalne svesti i potsticje naroda, da se zajedničkim silama odupre tudinštini. Legije sokolskih boraca stvaraju se neglo i dobrovoljno polažu živote za sudbinu jugoslovenske nacije. Bilo je to doba opštug idealizma i jakih ljubavi za sve ono što nosi karakter narodni. Narodna inteligencija oštros je zapazila, da narod treba organizacija, koja će vaspitati dušu i telo narodno. U to doba bio je jugoslovenski narod fizički na visini, ali kulturno i nacionalno u nizini. Sokolstvo je sebe preduzelo, da se sve mane i zla u narodu iskoreni. Sada se jasno videlo za čim ide Sokolstvo.

Postankom nedeljive kraljevine Jugoslavije Sokolstvo ne prestaje »raison d'être. Nacionalna sloboda i ujedinjenje postiglo se, ali treba raditi i na učvršćavanju i jačanju duhovnog jedinstva i pravog Jugoslovenstva u našem narodu, kao i na njegovom kulturnom, socijalnom i ekonomskom podizanju i napretku. I opet se nameće zadatak, da Sokolstvo započne rad kod najširih slojeva narodnih, osobito dake na selu.

U Sokolstvu nastupila je nova era rada. Svi mi bez razlike vere i plemenskih osećaja i staleža dužni smo sokolski raditi i delovati. Sokolstvo je kruh i lek narodni. Sva zla, koja se nalaze u našem narodnom organizmu, može jedino Sokolstvo da izleći. Ono prima u svoje redove siromaha, bogatšta, radnika, seljaka, intelektualca i obrtnika. Dakle, svi Sokoli na okup!

ANTE TADIĆ (Smederevo):

Popularizovanje sokolske štampe

Štampa je isto što i živa reč. Devedeset procenata čitalaca slepo veruje u štampano slovo. Čitaoci mogu podeliti u tri kategorije: prva trećina ne zna kritički da čita, druga nema vremena usled zaposlenosti da proverava pročitane podatke, a treća je nedovoljno prosvetljena. Iz tih razloga, što većina ljudi veruje onome što je štampano, dnevna štampa morala bi biti na jednoj jačoj moralnoj visini, morala bi biti zadojena jačom savešću, istinom i etikom, što je, ponajviše i težnja dobre dnevne štampe. Na žalost, to se ne događa uvek i dnevna štampa mnogo puta greši, svakako nemerno, ali pak često iz nepoznavanja stvari o kojoj piše.

Kao što dnevna štampa više puta donosi krive, netačne i na brzu ruku pisane informacije, iz nedovoljno proverenih izvora, o događajima svakog današnjeg života, isto se događa mnogo puta i sa donošenjem vesti iz sokolskog života. To se događa uvek onda, kada nestručnjaci pišu o sokolskim događajima. Tih je grešaka bilo u svim našim novinama, u vestima primljenim od provincijskih dopisnika. Kada stručnjak čita takove vesti, kruvo mu je, što se jedna takova netačnost može širiti putem listova, koji se štampanju u više desetina hiljada primeraka. Take vesti škade Sokolstvu i prikazuju ga u jednoj netačnoj slici. Laici primaju takove vesti za gotovo, jer ono što je štampano za njih je istina. A te vesti niko ne demantuje. Naš sokolski Savez nije ni imao takovo lice, kome bi bila dužnost pratiti to pisanje i o njemu slati ispravke. Ako bi to i htio da radi putem svog zvaničnog lista, tada bi skoro u svakom broju moralni da izlaze demanti tih vesti. Odgovornost za sve netačne informacije ne snose ni provincijski dopisnici, a još manje urednici lista i novinari uopšte, glavna je krivica tu da sokolskih funkcionera u pojedinim mestima, iz kojih su te vesti slane. Po pravilima svakog društva treba da ima svoga novinara i izvestioča za sokolsku štampu. Pošto te titule obično nose braća iz dužnosti, i u svakom društvu nije

moguće naći dovoljno požrtvovne braće za taj posao, to bi bila dužnost samog prosvetara da kontroliše pisanje štampe o događajima u njegovom društvu. Dakle, dužnost je prosvetnog odbora društva u svakom mestu da se stavi zajedničku saradnju sa dopisnicima listova i mesnim novinama, pa da ih tačno informiše o svim važnim sokolskim događajima u svom mestu, o kojima treba da se piše.

Nije mi namera da iznosim opšire kritike o netačnom pisanju o Sokolstvu i sokolskim događajima, već želim da skrenem pažnju društvenim prosvetnim odborima, da budnim okom paze, što se u štampi iznosi o njihovom društvu i sokolskim događajima u njihovom mestu. Dnevna štampa u današnje je doba najbolje propagandičko sretstvo, ali se zbog brzog tempa života nema dovoljno vremena za kritičko prosvidavanje onoga, što se preko nje objavljuje. Najveći broj pismenih ljudi imaju danas jedino dnevnu štampu kao domaću lektiru i prema tome ona bi moralna biti što tačnija u svojim izveštajima.

Osnivanjem otseka za štampu u sokolskom savezu moraće se stati na put ovom netačnom informisanju o događajima u Sokolstvu putem dnevne štampe. Bude li savezni otsek za štampu davao dnevnim listovima samo informacije o događajima u samome Savezu, njegovom izvršnom odboru i događajima sveslovenskog Sokolstva, neće postići potpun uspeh u propagandnom smislu. Ovaj otsek trebaće da nadne načina, da podvrgne svojoj kontroli sve one vesti, koje iz provincije dolaze u Sokolstvu za dnevne novine. Isto će trebati putem rada župskih sokolskih novinara da se te vesti kontrolišu u novinama svih većih mesta u državi. U redakcijama svih važnijih novina po našim većim mestima mogli bi biti zaposleni sokolski radnici, koji dobro poznaju sokolsku organizaciju i ideologiju i uredavati sokolsku rubriku. Dnevna štampa je jedan od najjačih propagatora sokolske ideje i zato joj trebamo posvetiti najveću pažnju.

VLADIMIR JANKOVIĆ (Zagreb):

Jedan glas o „sportu u Sokolstvu“

Cini mi se u poslednje vreme, da su počeli upravo nicati univerzalni stručnjaci, koji se ne žacaju iznašati svoja mišljenja u javnost putem štampe, ne vodeći računa o vrednosti njihovih redaka. Svakako bi bilo uputno, da svaki pisac naših sokolskih članaka malo i promisli, a ne da gleda uspeh članka u svojem otiskanom imenu i množini redaka. Takovih bi nas bilo i više!

Povod ovoj konstataciji dao mi je članak našeg »Glasnika« od 4. o. m. pod naslovom »Sport u Sokolstvu«. U prvom redu nije uputno, da autor tog članka donosi opravdavanje i odgovor povodom vlastitog člančića, puštenog u »Jutru«. Ne mogu i neću, da kritikujem mišljenje i nazore brata autora o sportu, jer su iz temelja kritički, ali moram na ovom mestu spomenuti, ako već želi biti i ovde stručnjak, neka barem prati pojedine pokrete i njihove ciljeve. Njegovo mišljenje o cilju i svrsi sporta je posve »domaćeo« i plod promatranja jednog malog nogometnog kluba. Nezgodno je, da se naši stručnjaci ovako javno zaletavaju. Vrednost jake organizacije i pokreta ne sudi se po najlošijoj jedinici i na najslaboj strani. Je li i naš rad u svim jedinicama baš uvek ispravan i koristan? Da barem donekle objasnišmo pojmove sportskog pokreta, navađamo rezoluciju našeg najvišeg sportskog foruma Saveza sportskih saveza iz kongresa 1930. g.

Kao najveću zabunu pisca ovog članka nalazim na svršetku, gde brat kaže: »Jasno je, da se Sokolstvo neće braniti samo pred slabim sportom, već također i pred čistim, ako bi počeo, da nam mrsi naše puteve k telesnom uzgoju.«

Za preporučiti je bratu, da kao sokolski stručnjak ne daje ovakove javne izjave u ime Sokolstva, jer on nije zato zvan i njegova tručna sprema to ne dozvoljava. Svakako neka služi

ROSJA-FONSIER ◆ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ◆ BEOGRAD

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Sednica zborna župskih načelnika ČOS

Dne 14. i 15. o. m. održana je u Pragu sednica ženskog prednjačkog zborna ČOS i to po prvi put pod predsedanjem nove načelnice ČOS s. Marije Provanikove.

Ova sednica nije održana po uobičajenom programu, već je imala svoj specijalni karakter, jer su se sestre odlučno prihvatile svoje velike zadatke, kojom je učinjen prvi značajni korak na putu njenog ostvarenja nakon lanskih zaključaka i ovogodišnjih stečenih istaknuta. Ovo se osobito pokazuje u organizovanju sletskih takmičenja, koja su time postavljena na posve novu osnovu.

Učesnice zborna župskih načelnica ČOS, održanog 14. i 15. o. m. u Pragu

Nakon oduzeg večanja, načelništvo žena ČOS na predlog s. načelnice predložilo je zboru župskog prednjačta novi način takmičenja, kojim bi se počelo vec na IX. svesokolskom sletu. Savezna takmičenja naiće neće više obuhvatati već uvežbane sastave, već će ovi biti takmičarska nepoznati, ali će se izdati pregled prvina, iz kojih će se sastav sastojati, i ove treba da se uvežbaju. Ovim načinom omogućuje se spremanje na takmičenja svim članicama, koje najpre takmiče u svojim društvinama, zatim pobednice na ovim u župama, a onda pobednice na župskim takmičenjima, takmičice se u Pragu. Na sličan način izvršće se i takmičenja ženskog naraštaja i dakinja. Ovo je toliko važan novitet, koji će bez sumnje doneti lepih rezultata i povećati broj takmičarka.

Pored ovog novog načina takmičenja, predložen je na raspravljanje i odobrenje zboru ženskog prednjačta i novi »opseg sokolskih takmičenja«.

Program IX. svesokolskog sleta 1932.

Dne 21. o. m. održana je u Tyrševom domu u Pragu sednica načelnika ČOS, koja je izradila program sleta. Prema ovome, slet će se deliti u dva velika dela i to u predsjetske i glavne sletske dane.

Predsjetski dani obuhvataju slet sokolske dece, koji će se održati dne 11. juna. Toga dana pre podne izvešće se pokusi, a posle podne zajedničke vežbe, igre i dečja takmičenja;

od 16. do 20. juna dani su srednjo-skoleski omladine;

dani 26., 27., 28. i 29. određeni su za slet sokolskog naraštaja. Poslednjeg dana naraštajskog sleta, i to pre podne, proći će kroz Prag velika povorka na naraštaja, koja će defilovati pred predsednikom republike. Naraštajski dani završće se tada nastupom svih odeljenja naraštaja. Time će se zaključiti naraštajskie svečanosti.

Glavni sletski dani određeni su za 2., 3., 4., 5. i 6. jula, dok će se dne 1. jula u glavnome održati takmičenja, a toga dana ujedno stića u Prag i Sokoli iz inostranstva i udaljenijih čehoslovačkih župa.

Detaljniji program pojedinih sletskih dana donećemo u narednim brojevima našega lista.

Plakati za IX. svesokolski slet u Pragu

Vodstvo ČOS zaključilo je da za prestojeći svesokolski slet u Pragu otstampa 300.000 sletskih plakata na stranim jezicima, od kojih će biti štampano na francuskom 100.000, na engleskom isto toliko, na nemackom 45.000, na našem 40.000, na poljskom 15.000 i u esperantu 10.000.

koji je izradila zajednička komisija ženskog i muškog načelništva ČOS. U pogledu učestovanja dece na sletu u Pragu zaključeno je, da će učestvovati samo ona deca, kojoj do Praga ne treba na putu prenoći, dakle ona iz bližnjih krajeva.

Nadalje se je na sednici raspravljaljao o predlogu televizijskog rada ženskih odjeljenja za godinu 1932., o izveštaju rada u ovoj godini, a osobito o takmičenjima, igrama, trčanju, o izletima u Pariz i Split, te o prednjačkim školama ČOS. Donešeni su i važni zaključci u pogledu izdavanja stručnih knjiga, o prednjačkim školama, o organizaciji prednjačta i vodenju tačnog katastra (župskog i saveznog) i o prednjačicama sa ispitima. Naročita

pažnja posvetice se raznim granama ženskog sporta, te će se prirediti dva tečaja za prednjačinje u smučanju, jedan u klizanju na ledu i jedan o taborenu. Donešeni su i zaključci o programu rada nakon sleta za ženski naraštaj i žensku decu. U načelništvo ČOS izabrane su još i s. R. Vitković, župsku načelnicu iz Brna i s. V. Klusačkova iz Sokolskog društva Prag IV.

U komisiju sudjeluju izabrane su: načelnica Provanikova, Milada Malá, M. Vachtova, O. Taborska, Ž. Gürlerova, J. Štětkova, Bl. Kříževa i Ruž. Machalova.

Na koncu sednice raspravljalo se i o manjim promenama na odori.

Ovom zboru učestvovali su naizmene i sva tri zamjenica starešine ČOS braća: dr. St. Bulovský, dr. Vl. Fleischmann i Jos. Truhlař, zatim načelnik ČOS br. A. Heller, prosvetar ČOS br. Ant. Krejčí i br. dr. Aug. Pečhat.

Cehoslovačko Sokolstvo u Južnoj Americi organizovano je u Zagraničnoj župi ČOS, koja ukupno broji 6 društava sa 340 članova. Najstarije je društvo u Buenos Airesu, koje je ustavljeno već god. 1908. Sva ostala društva osnovana su posle rata i to 1924. društvo Sao Paulo, 1927. društva Rosario de Santa Fe i Pte te u okolici Buenos Airesa društva Vila Dominico i Villa Devoto. Tamošnje Sokolstvo živo učestvuje takođe i u javnosti sa raznim tamošnjim klubovima i televižnim društvinama. Cehoslovački Sokol u Buenos Airesu uopće je matica svega tamošnjeg sokolskog pokreta, koji je gostoljubivo pružio svoj dom takođe i tamošnjem jugoslovenskom i ruskom sokolskom društvu.

Cehoslovačko Sokolstvo u Južnoj Americi

Cehoslovačko Sokolstvo u Južnoj Americi organizovano je u Zagraničnoj župi ČOS, koja ukupno broji 6 društava sa 340 članova. Najstarije je društvo u Buenos Airesu, koje je ustavljeno već god. 1908. Sva ostala društva osnovana su posle rata i to 1924. društvo Sao Paulo, 1927. društva Rosario de Santa Fe i Pte te u okolici Buenos Airesa društva Vila Dominico i Villa Devoto. Tamošnje Sokolstvo živo učestvuje takođe i u javnosti sa raznim tamošnjim klubovima i televižnim društvinama. Cehoslovački Sokol u Buenos Airesu uopće je matica svega tamošnjeg sokolskog pokreta, koji je gostoljubivo pružio svoj dom takođe i tamošnjem jugoslovenskom i ruskom sokolskom društvu.

Lužičko-srpski studenti i Sokolstvo

U Porišćama, u Srpskoj Lužici, imali su nedavno lužičko srpski studenti svoju skupštinu. Pored njih, ovoj je prisustvovalo i mnogo drugih intelektualaca. Na skupštini bili su takođe i starešina lužičko-srpskog Sokolstva br. Šajba i savezni načelnik br. Mješkank. Na dnevnom redu bilo je takođe i pitanje odnosa studentstva i Sokolstva. Tom prigodom savezni načelnik br. Mješkank održao je studentima oduži govor, u kojem je lepo izneo bit sokolske misli i svrhu sokolskog rada. Debata, koja se zatim razvila, bila je veoma živa pa je na koncu donešen zaključak, da lužičko-srpsko studentstvo mora najtešnije sudelovati u radu sa svojim nacionalnim Sokolstvom, da bi se na taj način stvorila što jača branica protiv ponemčivanja tog preostanka nekada velikog lužičkog Slovenstva.

(Nastavak na str. 2.)

našoj organizaciji tamo, gde može da bude od koristi. Zar se time želi započeti neka borba? — Na istom Kongresu S. S. S-a određen je stav Sokolstva i sporta u rezoluciji br. Macanovića otrplike ovako:

1. »Sport i Sokolstvo su dva potreta, koja raznim putevima idu istom cilju, upotpunjavaju se, a služe skoro istim sretstvima.

2. Radi uspeha i radi užvišenog kočačnog cilja: napretka jugoslovenskog naroda, nije samo korist, već i nužda, da se Sport i Sokolstvo približe i bolje upoznaju. Potrebna je saradnja u korist objiju pokreta.

3. Interesi Sokolstva i sporta usko su povezani i u njihovoj saradnji je i njihova korist. Sportski savezi ne vide ni traga pogibelji, smetnja, konkurenčije ili sličnog razmimoilaženja. Samo korist i napredak za zdravlje omladine i jakost Jugoslavije.

Predstavnik tehničkog vodstva našeg Saveza br. Bajzelj, sav. načelnik, lepm je rečima odobrio tu saradnju, te izjavio, da samo u zajedničkom radu obiju organizacija vidi pravi napredak telesnog uzgoja našeg naroda.

Zavrsavam prepukom, da se iskreno držimo one narode: Tude poštuj, a svojim se dič!

Sokolska radio - predavanja

Sledeća sokolska radio-predavanja drže se (radio-stanica Beograd): dne 27. o. m., predaje brat Dušan Bogunović, o temi: »Fizičko vežbanje dece sa elementima sokolskog vaspitanja«;

dne 4. decembra, predaje brat Ljubo Lovrić, o temi: »Sokolstvo kao ideja vaspitava karakter čoveka«.

Predavanja održaju se redovito svakog petka od 20 do 20:30 sati.

Javna zahvala

Svim predstavnicima Sokolstva, Savezu SKJ, župama i sokolskim jedinicama na izazivu sačešća povodom smrti mogu neprežaljenog supruga Dra Pavla Mergenthalera najtoplja hvala.

*Mira
udova Mergenthaler*

Rad jugoslovenskog Sokola u Buenos Airesu

»Slovenski Sokol«, list slovačkog Sokolstva u Americi, donosi da je jugoslovenski Sokol u Buenos Airesu predio ove godine dva velika javna nastupa i javnu vežbu uz sudjelovanje ostalih slovenskih sokolskih društava Buenos Airesa, a takođe i svečanu akademiju na Vidovdan. Na javnoj vežbi nastupilo je 40 članova Jugoslovena i 15 članica. Uspeh je bio veoma lep.

Konkurs

Sokolskoj župi Veliki Bečkerek potreban je jedan stalni župski prednjak, kao pomoći organ načelništvu župe.

Ovaj bi župski prednjak prema uputstvima načelništva župe obilazio država u župi i davao im potrebanu tehničku uputstva u sokolskom radu.

Braća prednjaci, koji se osećaju sposobni za ovo mesto, neka podnesu svoje molbe sa dokumentima o sokolskom radu najdalje do 15. decembra o. g. upravi sokolske župe Vel. Bečkerek.

Prema rešenju uprave župe platila je 2000 dinara mesečno.

Sokolska župa Vel. Bečkerek.

IZ UPRAVE LISTA

Svaki preplatnik, koji promeni adresu, neka nam to odmah javi, da mu se list može uredno dostavljati. Pokraj nove adrese neka uvek pošalje i svoju staru adresu.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Beograd

OPROSTAJNO VEĆE BRATU NIKOLI DRONJKU.

Sokoli i prijatelji ispratili su juče brata Nikolu Dronjka. Na priredjenom banketu bili su članovi starešinstva župe, mnogih beogradskih društava kao i mnogi suradnici brata Dronjka na stanama Sokolstva.

Brat Dronjak oduševljen Sokolom, pun idealja, trudio se da stekne potrebljene sokolsko stručno znanje, kako bi ga mogao upotrebiti na korist mlađih generacija.

Miran, razborit i kompromisani u korist Sokolstva, savestan do pedantnosti, i primerni Sokolu bio je brat Dronjak, zbog čega je stekao veliko poverenje kod članova Sokola, koji su ga birali za načelnika društva u Zeniku, i u beogradskoj »Matici«.

Sem toga radio je u tehničkom odboru župe kao i u prednjačkim zborima državštva.

Predavao je u raznim tečajevima i kursevima kao i na poslednjem načelničkom tečaju.

Primeran Sokol, tih i miran, stari član najstarijeg gnezda Sokola odleće na jug, gde će sakupiti oko sebe Sokole te će sjednjim silama raditi na širenju sokolske ideje.

Mi Sokoli ne žalimo za bratom Dronjkom, jer znademo da se Sokol ne može izgubiti, mi cemo u duhu zajednički raditi i težiti ka istom cilju i sećaćemo se starih zidova, koji su ostali i posle bombardovanja stenje napojene idejom Sokolstva, krila stareg Sokola od kojih se održa svakog i grožđe.

Na kraju želimo bratu Dronjku sreću i sve ono što si on želi pa neka se župu javi u staro gnezdo »Maticu« kako je jedan brat završio svoju zdraviju. — P. Z.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO SV. PETER POD SV. GORAMI

Po uspelem letnjem nastupu se nadaljuje sokolsko delo u starom pravcu. Število članstva se je povećalo. Prav posebno je naraslo število članic, ki vadijo sedaj v dveh oddelkih. Neumorna sokolska delavka s. Mira Sevnika pridno vadí, sili ter pripravlja za akademijo. Dramatični odsek pripravlja igro »Maks v škripehi«, ki se vrši dne 29. novembra. V prednjačkem tečaju je bila s. Ana Čepinova, ki je dosegla prav dobro oceno. Koncem novembra bo leto dni našega obstoja. Sokolsko društvo je trdno, močno in je rodile plemenit sad. Brat Ivan Planičnik, je bil imenovan za župana naše občine.

Župa Cetinje

SOKOLSKO DRUŠTVO KOTOR.

Odlazak br. prof. J. Zgorelca.

U većim mestima i društvinama kad se preseli jedan vredni i agilni član, ipak se oseti, a pogotovo se to bolno oseti u manjim mestima i društvinama, gde nam svaki sokolski radnik znači veliki gubitak.

I mi smo se ovih dana rastali sa jednim agilnim članom našega društva: bratom profesorom Jurjom Zgorelcom, koji je po svojoj molbi premešten u Varaždin. Vršio je u Sokolu razne funkcije. Bio je tajnik, prosvetar, starešina, kako je kad trebal. Sve funkcije vršio je uvek savesno, sokolskom ustrajnošću i ljubavlju. Odličnih sposobnosti kao nastavnik i pedagog. S njim kotorska gimnazija mnogo gužbi. Pa ne samo u Sokolu, on je svoj mnogostruk rad razvijao i u svim nacionalnim i kulturnim društvinama. Retki su takovi radnici, koji uz to ne hlepaju ni za čašu, ni za slavom. Ni ovi reci ne će biti bratu Juri po volji, jer je on tako skroman, ali dužnost je iznjeti ovakav rad, da se i drugi ugleđaju. Prosvetni radnici ne smeju se zakopati između četiri zida. Njihov rad mora da se oseti u narodu.

Brat Zgorelec bio je prinuden da d

Predavanje je bilo v vsej svoji celi pot poljudno, lahko razumljivo in je zaslužilo večjega zanimanja, odnosno obiska. Vsa predavanja so vprav izbrana, tako da ima občinstvo od vsakega nekaj koristi. Čim več obiskovalcev in čim širše je obdelano polje, tem hitreje bo pronikla kultura, s katero naj stopimo v vrste prvih narodov. Z omalovaževanjem in neudeležbo pa tega ne bomo kmalu dosegli.

J. K.

Zupa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLANA I-TABOR.

† Marijana Dady-Debevčeva.

Pred Sokolskim domom na Taboru je v četrtek dne 12. novembra t. l. zaplatala črna zastava, oznanjujoč vse taborski družini, da je usahnilo življenje mladi, komaj 19 letni vzorni sestri Dady Debevčevi.

† Sesra Marijana Dady-Debevčeva

Mraz je pretresel nas, ki smo jo poznali in nemogoče se nam je zdelo, da nas je tako zdravo, močno in veselja polno dekle za vedno zapustilo.

In vendar, v par dneh je bila radi infekcije na nogi zdrava in mrtva.

Sokol I. jo je klub skrajno slabemu jesenskemu vremenu spremil z društvenim praporom in častnim številom članic in članov k zadnjemu počitku. Na pokopališču se je v imenu vseh članic poslovila od pokojne društvene načelnice Jugova s sledčimi besedami:

»Marjana-Dady!

Težko nalogo imam ta trenutek, ko se moram v imenu vseh sester — telovadk Sokola I. od Tebe, draga — posloviti. Nerazumljivo nam je kako si nas mogla tako naglo zapustiti. Ali resni naša usoda druge žrtve, kakor ravno Tebe mlađa eveltija? Pred dobrim tednom si bila med nami še polna veselja in življenja, a danes počivaš v tej ozki krsti bleda, mrzla, negibna — mrtva.

Komaj si začela živeti, komaj smo Te dobro spoznale, komaj si se nam predstavila kot dobra, iskrena in značajna dekle, že si moralta dati življenju slovo. Sreča se nam trga, v trenutku ko smo Te vzljubile in Te hotele pritegniti v ožji krog prednjaka zebra, da nam boš s svojim iskrenim značajem, s svojo vzgledno disciplino pomagala duševno in telesno vzgajati mladino. Vse te velike nadje — vse te lepe načrte, je z enim samim zamahom uničila bela žena — in me ne boderemo več deležne Tvojega pogleda, Tvoje bese, Tvojega smehljaja.

Kruta je usoda.

Odšla si, draga Marjana, v večnost od koder ni več vrnitve, vendar Tvoj duh ostane med nami. Naša srca Te bodo ohranila za vedno v lepem spominu.

Vse telovadke sočustvujemo s Tvojimi dragimi in objokujemo Tvojo prerano smrt.

Ker si bila naša, dovoli, da Ti pošlješ društveni prapor zadnji poljub.

Spavaj mirno, draga Dady, in sprejmi še zadnji sokolski pozdrav.

Od groba smo se vračali s tugo v srcu in razmišljevali kako najdemo nadomestilo za one vzorne, ki nas tako hitro zupuščajo. A.a.

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-NA-ŠIŠKA

Sokolska društvo Ljubljana-Šiška v letošnji zimski sezoni ne bo priredilo prireditve zabavnega značaja. Letos odpade običajni Martinov večer in pa vse predpustne zabave in maškarade, čeravno so bile te veselice dober finančni vir, ki je nesel društvu lepe denarce. Spričo težke gospodarske in finančne krize, ki vlada vsepovod, se je misel na take prireditve opustila, ker v takih težkih časih bi bilo greh napadati in naskakovati na denarnice naših članov, ki so povečini manj premožni.

Ker pa je naše društvo navezano le na svojo članarino, drugih dohodkov sedaj ni, zato je upravi odbor sklenil, da gre z okrožnico okrog svojih članov in jih poprosi za prostovoljne prispevke. Ta malenkosten izdatek bo vsekakor manjši od onega, ki bi ga vsak izdal na veselicu, če bi jo priredili. Upamo, da se bo članstvo zavežalo tege in radovedje pomagalo društvu, ki ima ravno sedaj ogromne izdatke. V Šiški zdiamo Sokolski dom,

ki bo v najkrajšem času pod streho. Dela pri zgradbi hitro napredujejo v pravo veselje Šiškarjev.

Proslava 1. decembra se bo vršila z akademijo in zaobljubo novostopivšega članstva. Na to proslavo opozarjam že danes naše članstvo in pa vse prijatelje Sokolstva.

Telovadba vseh oddelkov se vrši redno in brezhibno. Vrste telovadcev so se pomnožijo, ravnatko je pri članicah. Prav dobro funkcionira prednjački zbor naraščaja, ki ga je društveno načelstvo sedaj odobrilo in potrdilo. Naraščajniki imajo tudi trezveni odsek in pridno kot mrvljive zbirajo za zletni fond. Vseh telovadčev pa je toliko, da je šolska telovadnica v kateri se sedaj telovadi pretesna. Upamo, da stevilo telovadcev ne bo padlo, ampak še naraščalo. Mladina, napolni telovadnice, kjer se krepi telo in duh.

Zupa Maribor

SOKOLSKO DRUŠTVO MARIBOR I

Te dni poteka drugo leto obstoja društva, ki je bilo ustanovljeno v jeseni 1929. leta. Dveletni uspehi društva svedočijo, da je utrta pot med prebivalstvo V. okraja.

Prva naloga društva ob ustanovitvi je bila, da pritegne v sokolske vrste pretežno delavsko ljudstvo tega industrijskega okraja. Društvo je vodila pri delu sokolska ideja in dolžnost, pa tudi naša narodna dolžnost je bila, da smo društvo pritegnili ljudi, ki so v zasepljenosti nemškutarili in so bili brez vsakega narodnega ponosa.

Smelo lahko trdimo, da je to delo uspelo. Danes šteje društvo krog 400 članstva, 100 naraščajev in nad 300 dece. Med drugimi obiskuje stalno telovadnico 50 do 60 članov pod vodstvom načelnika br. Cilenška. Moške dece prihaja v zadnjem času nad 100 samo nizjega oddelka.

Od svojega obstoja je društvo priredilo dve akademiji in dva društvena nastopa. Vse prireditve so uspeli tako v gmotnem kot v moralnem pogledu. Razentega se je v častnem številu udeležilo zleta v Beogradu in večine nastopov v župi.

Za prosveto v društvu skrbita dramski odsek in lutkovno gledališče. Dramski odsek je priredil 6 gledaliških predstav, dalje večje število enodejank za družabne večere, ki so zelo pogosti, združeni s predavanji br. prosvetnika prof. Kende. Lutkovni oder je začel delovati začetkom novembra in je prvi društveni lutkovni oder v župi. Da je bil oder v treh tednik zgotovljen, gre zahvala članstvu, ki je po cele popoldnevi in večere delalo pod vodstvom br. Cilenška in br. Zeja, ki je gost društva. O zanimanju za Gašperčko povedo številke prvih treh predstav. Predstavi Fausta in Snegulčico je obiskalo preko 900 sokolske dece. Predstavo Fausta je obiskalo 500 odraslih.

Društvo vodi br. starosta dr. Pivko, prosvetar je br. prof. Kenda, načelniketa s. Kosova in br. Cilenšek. Za svoj razvoj se ima društvo v veliki meri zahvaliti požrtvovalnemu komandantru inž. podč. šole br. pukovniku Putnikoviću, ki da društvo na razpolago postopek v vojašnici. V teku so priprave za ureditev letnega telovadišča, ki bo po velikosti največje v župi in bo otvorenjo spomladni.

SOKOLSKO DRUŠTVO TEZNO.

Doba enoletnega delovanja mlađega društva se bliža h koncu. V tej kratki dobi so se postavili temelji za uspešno nadaljnjo delo.

Društvo je oskrbljeno z letnim telovadiščem (3600 m²), ki ima vodovod in električno razsvetljavo, kakor tudi z najnajvečim orodjem; nima pa žal primerenega prostora za zimsko dobo, da se morajo oddelki stiskati v šolsko sobo, v kateri je montiran nekaj orodja. Manjka pa društvu vaditeljev in sta primorana načelnica in načelnica vaditi vse oddelke sama, a deca se je morala čez zimo ukiniti. Vendar se bo tudi temu odpomoglo, ko bo domače članstvo uvedeno in usposobljeno za vodstvo oddelkov, na kar se je že od početka obračalo posebno pažnjo in se je poslalo 6 članov-je v vaditeljski tečaj, ki ga je priredila bratsko društvo Studenci za društva Studenci, Maribor I, Maribor II in Tezno pod vodstvom župnega podnačelnika br. Hočevarja.

V teku leta je društvo priredilo mladinski propagandni telovadni dan, katerega so posetili starši in znanci dece in naraščaj. Mladinski oddelki so predvajali okrnjeno telovadno uro, a br. načelnik je tolmačil namen in posmen Sokolskega društva in mladinske telovadbe posebej. Društvo se je udeležilo okrožnega zleta s 46, a župnega s 26 telovadci, dalje je tekmovalo v odborki s člani in moškim naraščajem. Priredilo je več pesniščev, enega od teh v Reko pri Hočah z godbo in 150 udeleženc. Dne 6. septembra pa je s prvim javnim nastopom otvorilo svoje letno »Tyrševe telovadišče« in tako dostenjno stopilo v Tyršovo leto. V januarju se bo pa vršila akademija; zimsko dobo pa se bo uporabila za gojenje

zimskega sporta, ko bo telovadišče na ledu ponovno oživelno. — Število telovadčev je zadnja meseca nekoliko padlo in znaša 148.

Sporedno z delom v telovadnici gre tudi prosvetno delo, ki je v polnem razmahu, za kar skrbijo z vso vemo s. prosvetnika Permetova. Društvo je imelo doslej 6 predavanj, 82 govorov pred vrsto in je priredilo »Matejinski dans«, proslavilo 10 letnico vladanja Nj. Vel. kralja Aleksandra. Sokolu je priključena javna knjižnica, ki jo oskrbuje brat Tušak, ki je kot šolski upravitelj priskrbel društvu marsikatero »malenkost«.

Ogromno delo pa sta izvršila upravni odbor s starostom br. Tomažičem in stavbeni odbor, ki sta ogradila in izvršila vse druge naprave na telovadišču, ki so ga pa splanirali telovadci sami. Koliko je bilo administrativnega posla v tem letu več dobro brat Šteher, a blagajnik br. Luknec, ki je v prazni blagajni. V društvu delujejo tudi še godbeni in dramatični odsek.

Lepo delo ima mlado društvo za seboj, a najhujje ga čaka prihodnja leta: kako urediti društveno gospodarstvo v času občne krize, ki je v predmetnem industrijskem kraju, kakor je Tezno neznenost. V očigled križe je bil upravni odbor vkljub prazni blagajni prisiljen skleniti, da ne bo v tem letu priredil nikake veselice.

SOKOLSKO DRUŠTVO BELTINCI.

Naše sokolsko društvo je priredilo dne 15. novembra akademijo, ki je nad vse dobro uspela.

Br. starosta je otvoril akademijo, nakar je mešani zbor zapel venček narodnih pesmi. Prizoru »Izdajalec«, ki ga je igrala deca, so sledile vaje z obroči in zastavicami in proste vaje s petjem, ki jih je izvajala ženska deca. Številna publike je pozdravila naše malčke z velikim aplavzom ter jih tako vzpodbudila in jim olila še več ljuženzi do Sokolstva. Ženski zbor je zapestil H. Sattnerjevo »Kapelico« in »Tihje legel mrak«, ki sta občinstvo presestili, nakar je izvajala ženski naraščaj vaje s šerpami. Za tem so nastopile članice in v ljubkih kostumih izvajale brezhibno polk in ples v dvoje. Tudi to točko je publike pozdravila z navdušenjem. Ugajala pa je zlasti zaključna točka naših članov, ki so nastopili s skupinskim vijami. Ves program so poživile deklamacije naših Sokolicev.

Omembje vredno je, da se je akademije udeležilo predvsem domače občinstvo ter nam tako pomoglo poleg doseženega moralnega uspeha tudi v gmotnem oziru tako, da naš Sokol lahko gleda smelo in ponosno v bodočnost.

Zadovoljni smo, vendar zavedamo se, da se bo treba še v marsičem izpopolniti in to tudi hočemo! Naše geslo bodi: naprej — vedno naprej!

Vsem številnim udeležencem pa, ki so prihitali in s svojim obiskom navdušili naše člane in članice k nadaljnemu delu, iskrena hvala!

SOKOLSKO DRUŠTVO SLOVENJ GRADEC.

Dne 12. novembra je tudi naše društvo priredilo v spomin 11. obletnice rapalske pogodbe, ki nam je odtrgala najboljši in najzavadenjši del našega naroda — spominsko predavanje. S potrostjo je sledilo članstvo čitanju spomenice, ki jo je postal »klub jugoslov. primorsk. akademikov«. Spomenica je osvetlila britko usodo našega podjarmiljenega naroda v Italiji. Precitani spomenici je sledil pol minutni molk, ki ga je zbrano članstvo posvetilo spomini zatiranih bratov. Nato pa je predaval brat Sovre prav zanimalivo in z veliko temeljitostjo o »Sokolski organizaciji«. Obisk je bil dober. Zeleti je le, da bi predavanja, pa tudi druge prireditve P. O. posrečali predvsem oni, ki so na poizkusni dobi, ker redno posečanje teh predavanj tvori pogoj za definitivni sprejem v društvo. — Zdravo!

Zupa Niš**SOKOLSKO DRUŠTVO NEGOTIN.**

I ove godine, kao i prošle ušlo je Sokolsko društvo Negotin punom snagom v rad na širem Sokolstvu u Hajduk Veljkovoj Krajini. Sokolstvo je več toliko uzelno maha, da je ono sada, s pravom, prvi faktor v kulturnem prosperitetu sela in seljaka v Krajini. Osnivanjem sokolskih čet, predavanjem iz svih grana društvenog načinka, vodilno je prema našim pesmama lepe vježbe za razne kategorije. Složio je oko dvadeset vježbi, od kajih nabramo: »Jadransko more«, »Iz bratskog zagrljaja«, »U boji«, »Šajkače«, »Ujedinjenje«, »Vežbe sa puškama«, »Kudeljica«. Njegove su vježbe naročito na akademijama, davanim in za letnje sezone, kada je Rab pun stranih kupaliških gosti, imale vanrednog uspeha.

Br. Bačić sve svoje slobodno vreme boravi v sokolani in neumorno radi Br. Bačić, ustaj neumorno sokolski dalje v sokolskem radu!

Rapalski dan 12. novembra.

Sokolsko društvo u Rabu nastavlja uspešno sa radom v svojem novem i lepom domu Miroslava Tyrša. I pod redovitog tehničkog rada, ne zanemaruje ni prosvetni rad, ne zameruje nijeden značajnejši dan iz života našega naroda, a da članstvo in građanstvo ne skupi v svojoj sokolani.

Tako se je članstvo i građanstvo skupilo 12. o. m. u velikoj dvorani doma. Skupili su se na samu godišnjicu dana, kada je za naš narod sklopil tužan ugovor u Rapallu izmedu naše kraljevine Jugoslavije in Italije, kojim je ugovorom do pol milijona našega naroda ostalo pod tudinom. Ovo veče »rapalski dan« otvorio je br. društveni prosvetar Zuklić sokolskim patriotskim svečanim govorom o borbama našega naroda za slobodu, o borbama i jadima našega roda pod tudinom. Dirljivo je komemorirao istarskog junaka i mučenika Vladimira Gortana. Nakon toga mala Sokolica Ružica Zuklić izrekla je umiljeno, lepo a potresno: »Motitvitu male Istranke«. Iza toga br. dr. Tomšić citao je iz svoje knjige »Kastavština v prošlosti i sadašnjosti«, koja je izdana prigodom desete godišnjice oslobodenja Kastavštine u

OSNUTAK RUSKOG SOKOLA U ZAJEČARU.

Inicijativom i radom br. Šćeglova, načelnika Sokolskog društva u Zaječaru, osnovan je ovde 13. septembra o. g. — Ruski Sokol. Upisano je do sada 60 članova in 10 dece, od kajih 12 sestra in 14 braće-vežbača, koji vežbaju velikom voljom in željom, te pokazuju odličan uspeh. Društvo pod vodstvom agilne uprave napreduje i sad se sprema da učestvuje na proslavi 1. decembra, te na svojem sokolskem praznikom Sv. Dorda, 9. decembra.

Upravni odbor ovog društva je akademija ovog društva, načelnik je Tomislav Šćeglo, tehnički odbor potrudio se je, da točno i savesno izvede svoj program od 6 tačaka, napose vežbe proslavne za Svesokolski slet u Pragu za 1932. god. Izvedene su proste vež

svoja okružna natecanja u lakoatletskom četvorojku kao pokus i pregled za župsko natecanje u Vukovaru.

Okrugje Podravska Slatina održalo je natecanje 19. jula u P. Slatini. Natačale su se čete Gor. Miholjac i Hum. Prisustvovale su čete Sladojeveci, Čerajlje i Bakić. Utakmicu u odbojci odigrala su vrste P. Slatina i Gor. Miholjac. (Natecanje okružje P. Slatina nije bilo obvezatno, jer okružje pripada našoj župi tek od 1. juna o. g.).

Okrugje Donji Miholjac održalo je natecanje u D. Miholjac 19. jula. Kao delegat načelnštva župe prisustvova je natecanju br. A. Šijanović. Natačale su se 2 vrste članova i 1 vrsta naraštajki te 3 člana koji pojedinci u nižem odelenju, u 1. a. četveroboju 4 vrste i 2 pojedine. Ukupno se takmičilo 40 lica. Isto dana odigrana je odbojka između vrsta Sok. društva D. Miholjac, Belišće, Ben. Magadenovac i Valpovo. Pobednik, vrsta Sok. društva D. Miholjac, odigrala je utakmicu sa vrstom Sok. društva Vukovar. Poslovno održana je i uspela javna vežba.

Okrugje Vinkovci priredilo je svoje natecanje 26. jula u Vinkovcima. Kao delegat T. O. Z. prisutan br. D. Glasner. Natačale su se 2 vrste članova Sokolskog društva Vinkovci (niže i više odelenje) i 24 takmičara u 1. a. četveroboju iz Sokolske čete Novi Jankovci, Novo Selo, Slakovci i Vrbanja. Utakmica u odbojci nije održana, jer osim u Sok. dr. Vinkovci nije nigde uvedena. Prilikom takmičenja video se, da su takmičari slabo spremljeni i to iz razloga, jer su bile ferije (zadake) i poljski radovi bili su u najvećem jeku (za seljake), što je i razlog da se takmičenje odazvao vrlo malen broj jedinica tog okružja.

Okrugje Vukovar priredilo je svoje natecanje u Vukovaru dne 26. jula. Natačale su se vrste Sok. društva Bobota (6. čl. u četveroboju), Dalj (2. čl. u nižem odelenju), Erdevik (5. čl. u četveroboju), Sotin (5. čl. u četveroboju), Vukovar (4. čl. u četveroboju), 1 vrsta članova u nižem odelenju, 6 naraštajaca i 4 naraštajke u višem odelenju, 5 naraštajaca i 4 naraštajke u nižem odelenju). Uspeh takmičenja bio je općenito dobar.

Okrugje Sl. Požega održalo je natecanje u Pleternici 2. augusta. Natačalo se je 9 vrsta članova u 1. a. četveroboju i to Pleternica, Luk, Grabarje, Jakić, Kaptol, Kutjevo, Mihaljević, Požega i Velika. Za župu prisustvova je zamenik starešine br. dr.

Mergenthaler i delegat T. O. Ž. br. P. Brnjevarac. Uspeh priredbe bio je dobar. Okružje sačinjavaju većinom nove jedinice. Popodne održan je uspeni javni čas.

Okrugje Našice. Natacanje održano 2. augusta u Orahovici. Odazvala su se društva i čete Našice, Durđenovac, Fericanci i Orahovica. Bez opravdanja izostale su jedinice Koška, Velimirovac, Naš. Markovac, D. Matićina, Branković, Zdenci, Dobci i Budimci. Rezultati natačanja nisu zadovoljavali, jer je većina natačelja došla potpuno nepripravna. Istog dana, popodne, održan je javni čas Sokolskog društva Orahovica.

Okrugje Osijek održalo je svoje natačanje 2. augusta. Odziv je bio vrlo slab. Sudjelovala su samo oba osječka društva i vrsta čete Draž-Gajic u 1. a. četveroboju. Ostale jedinice su se ispričale radi poljskih poslova (izuzev Sokolsko društvo Batina). Sve jedinice ovoga okružja, a naročito one iz Baranje, moraju u buduću pokazati mnogo više interesa za okružne priredbe.

Okrugje Đakovo, najmlade okružje osječke župe, priredilo je svoje prvo okružno natačanje u Đakovu dne 2. augusta. Natačanje je uspešno vodio načelnik okružja br. P. Kraljević. Kao delegat T. O. Z. bio je prisutan br. Vlado Srb. Natačale su se sve kategorije Sokolskog društva Đakovo (1 vrsta naraštajaca, 1 vrsta naraštajki i vrsta članova u nižem odelenju — 1 vrsta članova i 1 vrsta članica u višem odelenju) 5 vrsta u 1. a. četveroboju čete Đurdanci, Budrovci, Striživojna i Tomašanci (2). Naknadno, 9. augusta, izvela je natačanje i vrsta Sok. čete Semeljci. Uspeh natačanja bio je dobar.

Okrugje Sl. Brod priredilo je svoje okružno natačanje u Sl. Brodu dne 9. augusta. Natačanje je opseglo šestroboj (propisani 4-boj plus skok u visinu i troskok) te je bilo ujedno natačanje za prelaznu okružnu zastavu. Sudjelovalo je Sl. Brod (2 vrste), Podvinje (lanjski pobednik), Brod, Varoš, Gračin, Sibinj i Slobodnica. Zadnja četa sa 3 odlično sprema pojedinca. Zastavu dobila je vrsta Sok. društvo Sl. Brod. Uspeh natačanja bio je dobar.

Tehnički uspeh okružnih natačanja bio je vrlo različit. Stvaran uspeh je i u tome, što su održala natačanja sva okružja.

Župa Split

IZ NAČELSTVA ŽUPE.

Ovih dana razposlalo je načelništvo župe svim svojim društvima celo vežbovo gradivo za natačanja, koje ima svaku društvo, već prema svojoj sposobnosti, da obavi unutar svoga okružja.

Svi su okružni načelnici u tančine obavešteni, koje društvo ima u čemu da se natače, pa se sada nadamo, da neće, a i ne sme biti niti jednog društva i čete, koji nebi svršili određeno gradivo za natačanje.

Sednica starešinstva župe primila je u celosti izveštaj načelništva do znanja, uz zaključak, da će se proti društвima i četama, koje nebi taj minimalni program svršile, postupati po našim pravilima. Naša organizacija je telovežbačka, pa nam je i telovežba jedno od najglavnijih sretstava, da postignemo cilj, kako je to objavio naš učitelj brat dr. Miroslav Tyrš u svom znamenitom spisu "Naš zadatak, smer i cilj".

Da se u našoj mladeži pobudi smisao za igre, odredilo je načelništvo župe po dve igre za svaku kategoriju, koje se imadu prema poslatom opisu tačno i pravilno uvežbati. Uz veselost i zabavu, koju nam igre pružaju, ne smemo zaboraviti na njihovu veliku odgojnu vrednost, a i na fiziološki uticaj na razvijće tela.

Ovo se načelništvo nuda, da će postepenom ovakvom odgojem mladeži znatno delovati na oplemenjivanje mladih im tla u smeru fizičkom, duševnom i duhovnom.

Prema zaključku sednice TO župe, primljene su za mušku i žensku decu od 9 do 12 godina ritmičke vežbe br. Fran Lhotskog, koje su svim društvima i poslate. Ove su vežbe tako sastavljene, da ih mogu skupa vežbati i muška i ženska deca, ili opet svako za sebe.

U smeru moderne gimnastike, koja traži što više gibanja, sastavljene su i ove vežbe, te se nadamo, da će ih naša društva sa puno ljubavi i shvaćanjem uvežbati, jer im ove vežbe pružaju mogućnost istupa na akademijama ili na javnim vežbama.

Ove godine treba da su sva naša društva što agilnija, jer stupamo u 100-godišnjicu rođenja našeg neumelog učitelja dr. Miroslava Tyrša. Veliki sveslovenski slet u Pragu biće vrhunac te proslave. Naše jugoslovensko Sokolstvo uzeće vidnog udela u tim

proslavama, pa se sva bratska društva ponovno pozivaju, da sve odredne vežbe dobro i savesno izuče, kako bi naš Sokolstvo bilo tamo dostoјno reprezentirano. Župsko načelništvo.

Župa Del. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO ALEKSANDROVO.

† Brat Ivančev Ljubomir.

Dana 20. oktobra t. g. umro je u svojoj 24. godini života br. Ljubomir Ivančev, član nadzornog odbora našeg društva.

Br. Ivančev rođen je u Vranjevu 29. marta 1908. g. Osnovnu i građansku školu svršio je u Novom Bečeju, I. i 2. razred učiteljske škole svršio je u Somboru, a 3. i 4. razred učiteljske škole u Vršcu. Po svršenoj školi dobio je mesto učitelja u Pačiru, zatim u Novom Bečeju i najzad u Aleksandrovu. Dolaskom u Aleksandrovo postavljen je i za upravitelja osnovne škole, na kom je položaju bio do dana smrti.

Br. Ivančev, iako je već bolestan, nije se svojoi bolesti brzo pokorio, bio je skoro dve godine, no ipak je na kraju morao podleći.

Kolonija Aleksandrovo zna ga ne samo kao svog učitelja, već i kao dobrog Sokola, kao dobrog i naprednog nacionalnog radnika. On je jedan od prvih osnivača Sokola u Aleksandrovu, iako se je već u doba osnivanja Sokola osećao dosta bolestan ipak je svim silama radio na tom da Soko požnje što veći uspeh. Njegov smrt izazvala je veliku žalost, kako između nas Sokola, tako i ostalih sugrađana. Izgubili smo ne samo dobrog Sokola, nego i dobrog brata, koji je težio da samo pravda uvek sve pobeduje.

Brat Ivančev ostaće kod nas u dušokoj uspomeni.

Neka mu je laka crna zemlja!

Župa Varazdin

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAKOVEC.

Društveni prednjački tečaj našeg društva započeo je 2. novembra o. g. Tečaj je otvorio starešina društva br. dr. Albin Blašić. Tečaj pohoda 35 članova i 17 članica, od toga 44 iz Čakovca, 4 iz Nedelišća, 2 iz Strahoninca i 2 iz Gor. Mihajlova. Među polaznicima tečaja iz Čakovca ima veći broj učenika i učenica preparandije. Tečaj vode br. Tihomil Kučić i s. Ema Smrković, a osim njih drže predavanja braća

Joško Zega, Miroslav Iskra, Martin Ribić, Marko Lovrenčić, Milan Žigić i dr. Blaž Purić. 11. i 12. novembra održana su predavanja za nastavnike osnovnih škola.

SOKOLSKO DRUŠTVO VARAŽDINSKE TOPLICE.

5. novembra o. g. započeo je prednjački tečaj u našem društvu. Predavanja održavaju se dnevno od 7 do 10 sati naveče. Tečaj vodi br. Julije Kovačić, a osim njega predavaju još braća Fran Halužan i dr. Franjo Bašović. Tečaj polaze 10 iz Varaždinske Toplice, 3 iz Ljubešice i 3 iz Svinjova.

NOVA SOKOLSKA ČETA U MAČKOVCU.

Izasanici Sokolskog društva Čakovec, braća Martin Ribić i Hubert Krnoul, prisustvovali su 18. oktobra o. g. konstituirajući skupštini Sokolske čete Mačkovec. Nakon govora izasanika, pristupilo je 40 prisutnih građana i seljaka u četu, te su odmah između sebe izabrali ovu upravu od braće: starešina Franjo Barić, zam. starešine Pavao Krištofić, tajnik Franjo Hajdinjak, blagajnik Josip Puštar, načelnik i prosvetar Mladen Deranjanec; revizori; Franjo Lesjak i Josip Radičović.

ŠIRITE SOK. GLASNIK

Sjemenja
za polje i vrt
na veliko i
malo nudi
**Sever & Ko.
LJUBLJANA**
Tražite cjenik!

Hotel - Pension
Vlastito kupalište
"JADRAN" SUŠAK
potpuno renovirano
Pod novom upravom
Preporučuju se vlasnici
M. V. KUNDIĆ

Iv. Brunčič
pleskar in ličar
se toplo pripreoča vsem
cenj. naročnikom. — Delo
solidno! — Cene zmerne!
TELEFON R. 3476
Ljubljana
Koledovrska ulica 23

Smuči
in vse potrebščine ku-
pite strokovno najbolje
le pri tvrdki
A. Gorec d. z. Ljubljana
(Palača Ljubljanske kreditne banke)
Zahtevajte cenic s praktičnimi navodili brezplačno!

RUDE IN KOVINE
D. D.
LJUBLJANA, MASARYKOVA CESTA 15
Naslov za brzovaje: Rude
Telefon interurban štev. 2327
En gros:
svinec, cink, cin, aluminij, baker, cinkova
pločevina, svinčena pločevina, pocinkana
železna pločevina, cinkovo belico
(izdelek Cinkarne, d. d., Celje),
barve, žveplenokislá glina, aluminijev hidrat,
bakrena galica, cinkov prah, katran, stare
kovine, kovinasti ostanki, rude vse vrst

Trgovina sokolskih potrepština i krojačka dvorana
Grga Horvatek
Dobavljač Saveza Sokola kralj. Jugoslavije
ZAGREB
FRANKOPANSKA ULICA 9
Izradjujem sve vrste propisanih sokolskih svečanih i vježbačkih odijela, za sve kategorije muško i žensko članstvo. Prodaja svih sokolskih potrepština uz vrlo umjerene cijene. — Robu razrašljem pouzećem. Vanjskim društvima obavljam brzu otpremu.

ИНДУСТРИЈА СОКОЛСКИХ ПОТРЕПШТИНА

БРАНКО ПАЛЧИЋ ◆ ЗАГРЕБ

Краљице Марије 6
Добављач Савеза Сокола краљевине Југославије

Бројозавни наслов: „Трикотажа“ Загреб ● Телефон интерурбан 26-77

Изrađujem sve vrste sokolskih potrepština za javnu i izletni nastup svih kategorija našega članstva i to tačno prema propisima Савеза Сокола краљевине Југославије. Слике u оригиналним bojama propisnih odelja nalaze se u knjizi „Organizacija Савеза СКЈ“. — Захтавјате ценике и проспекте. — Цene vrlo umerne, a za točnu i solidnu izražbu jaćam.

Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

- I. sveska: E. Gangl: O sokolski ideji.
- II. " Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
- III. " Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
- IV. " Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
- V. " Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
- VI. " Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
- VII. " Jan Kren: Cilj sokolskih teženj.
- VIII. " E. Gangl: Tyrševa Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
- VIII. a " Isto. (Srpsko - hrvatski tekst.)

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus:

ODBOJKA (VOLLEY BALL)

U kartonu 12 Din

Franjo Malin:

Praktički udžbenik češkog jezika.

U kartonu 25 Din

Dr. Viktor Novak:

SLESLOVENSKA MISAO

U kartonu 9 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica
Ljubljana, Narodni dom
Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831